

tilstaaes Præsterne til Ombygning af deres Boliger og til Forbedringen af deres Sorder. Det er en meget farlig Ting at give Folk Lov til at foretage Byggelaan og Forbedringer af deres Sorder, mod at Halvdelen af Udgifterne dækkes. Jeg kan ikke see, at der er noget Uheldigt i, at disse Udgifter hvile paa Kaldet; hvile de for tungt, er det, fordi den, der skulde føre Tilsyn med Præstens Lønningsforhold, har tilstaaet Bedkommende for stor Frihed til at foretage Forandringer. Dernæst er der Spørgsmaal om Præstegaardene. Der seer jeg med Forundring, at Forslaget er afvejet fra Kirkecommissionen, der i sit Forslag siger „en Middelprestegaard“, hvilket nøie kan udregnes, hvad der ligeledes er meget let at bestemme, og derimod har sat en Middellbondegaard, der er vanskelig at bestemme; det maatte nærmest være en 4, 5 Tdr. Hartkorn. Derfor forekommer det mig, at det vilde være heldigere, om man gik tilbage til den tidligere Bestemmelse. Jeg er meget imod, at Præstegaardene sælges, thi det er jo en Indtægt, der ikke kræfter en eneste af Diæsenternes Rettigheder, og derfor bleve ogsaa i Irland, da det irske Kirkespørgsmaal blev løst, Præstegaardene bevarede for de nyordnede Kirkesamfund. Kirkens Eiendomme bleve ved denne store Reform overhovedet ganske anderledes behandlede end her, idet de bleve anvendte udelukkende i lutter velgjørende Diemed. Man lod, som sagt, fremdeles den irsk-protestantiske Kirke beholde sine Præstegaarde ved et høist billigt Arrangement med den. Man har jo sagt, at Præsterne ved Præstegaardene afdrages fra deres høie Kald, men det er, som saa meget Andet, næsten en Flostfel. Et Medlem af Commissionen har med Rette sagt, at saa maatte man ogsaa tage Haverne fra dem, da man ellers kunde sige, at Præsten var formegget nede i sin Have, ja man maatte vel gaae saavidt, at man berøvede ham Tilladelsen til Besiddelsen af en Urtepotte, da det ellers kunde siges, at han var stundom beskæftiget med sine Urtepotter. Jeg troer, at det Medlem saae Sagen i Manges Overdrivelse om dette Spørgsmaal temmelig klart. Jeg har aldrig seet, at en Præstegaardsavling i nyere

Tid har besværet en nogenlunde fornuftig Mand, og det vil i mange Henseender virke uheldigt at fratage Præsten den, da her er en stor Samfundsclasse, der vil komme til at høde derfor; det er nemlig den trængende Klasse, der derved berøves den Understøttelse, som mangen en Trængende ideligt faaer fra Præstegaarden i Victualier. Det vil ligeledes falde tungt for Præsten, naar det falder bort; thi Præsten kan ikke uden i Grunden at fornægte sin Stilling mangen Gang undslaae sig for Sligt, og han vil være ude af Stand til at opfylde de Krav, der ideligen stilles til ham meer end til nogen anden i den Henseende. Forholdet mellem Præster og Menighedene stiller sig virkelig lidt forskellig, enten man opholder sig paa et Sted som politisk Agitator i nogle Timer eller man opholder sig der i længere Tid, og een af de Ting, jeg dernæst frygter ved at sætte Embederne ind blandt Statsembederne, er, at man skulde nedlægge en stor Deel af dem. Jeg bryder mig ikke derom for Præsternes Skyld, men alene for Menighedernes Skyld. Der er vistnok ikke saa Menigheder, der ikke ville finde sig i at slaaes sammen med Nabomenigheden, og man vilde derved, naar man bestemte slike Sammenlægninger her paa Rigsdagen gribe ind i Menighedernes Frihed, i den religiøse og kirkelige Frihed; ja, i den almindelige communale Frihed, man vilde saa handle ret i Cancellistil, og den er ganske den samme, hvad enten det er 6 Cancelliherrer eller 100 Rigsdagsmænd, der foretage en saadan Forandring imod en egen berettiget Samfundssphæres bestemte Duffe og Billie. Jeg skal altsaa fra mit Standpunkt, medens denne Sag er under Forhandling, søge at fremdrage de Ting, som jeg troer, at det vilde være i Tiendeydernes Interesse, kom mere til almindelig Kundskab for Alle. Jeg skal til det Udvalg, som vil blive nebsat, og for Thinget forelægge — jeg haaber inden Sagen kommer til 2den Behandling — en Afdeling af det Skrift, som jeg med megen stor Dpoffrelse fra min Side og med Understøttelse af flere ærede Rigsdagsmænd og Cultusministeriet har udarbejdet, og i dette Skrift skal man da see samlet Betragtningerne om Kirkens Stilling fra 1849, og jeg troer da,